

KADINA YÖNELİK ŞİDDET ARAŞTIRMA ANKETİ RAPORU

KADINA YÖNELİK ŞİDDET ARAŞTIRMA ANKETİ RAPORU

KASIM 2022

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nü geride bırakırken tüm dünyada ve Türkiye'de artan kadın ve LGBTİ+ düşmanlığı ve beraberinde maruz bırakıldığımız şiddetin had safhaya çıktığını görüyor ve deneyimliyoruz. 25 Kasım'da kadınlar ve LGBTİ+'lar olarak hukuksuz yollarla yürümemiz ve eylemimiz engellenmeye çalışıldı. Haklarını savunmak için sokağa çıkan kadınlar polis şiddetine maruz kaldılar.

Bunun karşısında kadınlar olarak, artan dinci gerici tutumları, cezasızlığı ve şiddetin hiçbir türünü kabul etmediğimizi söylemekten asla vazgeçmiyoruz!

Kadın Savunma Ağı olarak, 25 Kasım'a giderken, iktidarın sürekli kadınlar adına konuştuğu, kadınlara sormadan kararlar aldığı, doğruluğu sorgulanması gereken istatistiklerin paylaşıldığı bu süreçte, kadınların bu şiddet ortamında kendilerini nasıl hissettiğini araştırmak amacıyla 23 şehirde 500 kadınla yüz yüze ve online olarak bir anket çalışması gerçekleştirdik. Yaptığımız araştırma, kadın örgütlerinin çokça dile getirdiği gerçekleri yeniden açığa çıkardı.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ ÖNLEMELERLE VE KADINLARI ŞİDDET KARŞISINDA KORUMAKLA GÖREVLİ KURUMLAR KADINLAR AÇISINDAN GÜVENİLİR DEĞİL!

Ankete katılan kadınlardan %19,6'sı kendini tehlikede hissettiğinde ya da şiddete maruz bırakıldığında karakolu arayacağını söylerken %18,7'si kadın örgütlerini arayacağını söylüyor. Binbir zorlukla çalışma yürüten kadın örgütlerinin karakollarla neredeyse eşit oranda akla gelmesi kadınların karakola başvurduklarında aldıkları olumsuz, direnç kıran yanıtlarla doğrudan alakalı.

Araştırmamıza katılan kadınların %86'sı kadın katillerinin hak ettiği cezayı aldığını düşünmüyor. %74,9'u karakola gidince gerekli desteği alacağını düşünmüyor.

Araştırmaya katılan kadınların %90,7'si kadına yönelik şiddetin en çok aile içinde ve yakınlar tarafından uygulandığını düşünüyor. Buna rağmen kendilerini kamusal alanlarda ve gecelerde güvende hissetmiyorlar.

25 Kasım 2022'ye giderken Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'a birçok kişi kadına yönelik şiddeti önleme konusunda çok yol katettiklerini anlattı. Bu açıklamalar biz kadınlar için inandırıcı değil. Kadınların yasal haklarının geri alınmaya çalışıldığı, kadınlara kariyerin çocuk yapmak denildiği günlerden geçiyoruz ve mahkemeler faillere haksız tahrik indirimleri, iyi hal indirimleri uyguluyor. Ülkede kadınlar doğrudan siyasetçiler tarafından hedef haline getiriliyor. Sanatçılar kıyafetleri yüzünden gözaltına alınıyorken, muhalif kadın siyasetçiler tutuklanıyor,

kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelik nefret dili her geçen gün daha da çok kullanılıyor. Maalesef 2022 yılını bitirirken öldürülen kadınlar yine yıl sonu istatistiği olarak yayınlanacak. Kadınların yaşadığı şiddetin her türlü politiktir ve önlenbilir!

Kadınlar olarak yaşadığımız gerçekliği yansıtmayan açıklamalar ve çalışmalar karşısında kendi deneyimlerimizi ortaya koyabilmek amacıyla bu araştırmayı gerçekleştirdik. Mücadelemiz bir kişi daha eksilmemek için, eşit ve özgür bir yaşam için!

Araştırmamızın kadın mücadelesine güç vermesini ve devlete yükümlülüklerini hatırlatmasını umuyoruz.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN HER TÜRLÜSÜ, HER YERDE!

Türkiye’de kadınlar şiddetin farklı biçimlerine maruz bırakılıyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık, kadına yönelik şiddetle

mücadelede ilerlediklerini söylese de araştırmamız tam tersini ortaya koyuyor. Araştırmamıza katılanların neredeyse tamamı kadınların şiddete maruz bırakıldığını düşünüyor. İstanbul Sözleşmesi’nin bir gecede feshedildiği, nafaka hakkımızın elimizden alınmaya çalışıldığı bu süreçte, iktidar tarafından kadına yönelik şiddetle mücadelenin ilerlediğine inanmak mümkün değil.

► Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların psikolojik şiddete maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%95’2’si** kadınların psikolojik şiddete maruz bırakıldığını düşündüğünü belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların fiziksel şiddete maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%88,8’i** kadınların fiziksel şiddete maruz bırakıldığını düşündüğünü belirtti.

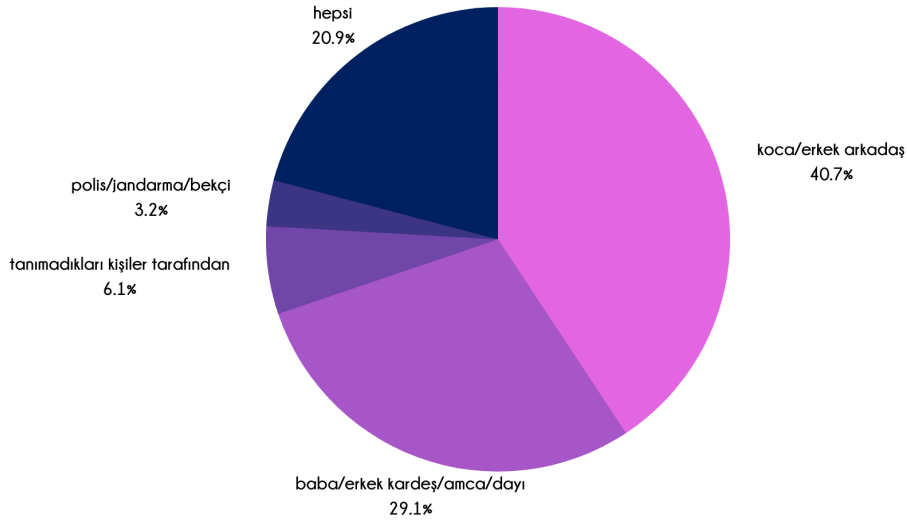
► Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların tacize maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%86,8’i** kadınların tacize maruz bırakıldığını düşündüğünü belirtti.

- Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların mobbinge maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%85,8’i** kadınların mobbinge maruz bırakıldığını düşündüğünü belirtti.
- Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların ekonomik şiddete maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%85,2’si** kadınların ekonomik şiddete bırakıldığını düşündüğünü belirtti.
- Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların cinsel şiddete maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%84,6’sı** kadınların cinsel şiddete maruz bırakıldığını düşündüğünü belirtti.
- Araştırmamıza katılan 500 kadına yöneltilen “Kadınların ısrarlı takibe maruz bırakıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna, katılımcıların **%72,8’i** kadınların ısrarlı takibe maruz bırakıldığını düşündüğünü belirtti.

ŞİDDET, EN ÇOK EN YAKINIMIZDAKİ ERKEKLERDEN GELİYOR!

- “Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin en çok kimler tarafından uygulandığını düşünüyorsunuz?” sorusuna, katılımcıların **%40,7’si** koca/erkek arkadaş, %29,1’si baba/erkek kardeş/amca/dayı, %6,1’si tanımadıkları kişiler tarafından, %3,2’si polis/jandarma/bekçi tarafından ve %20,9 hepsi tarafından şiddet uygulandığını belirtti.

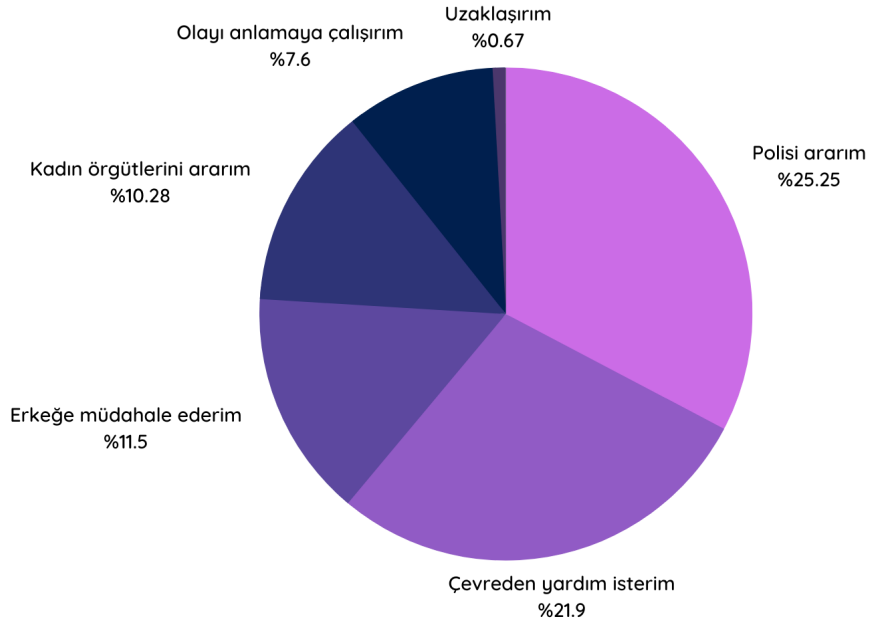
“Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin en çok kimler tarafından uygulandığını düşünüyorsunuz?”

Anketimizin sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, şiddetin aile içinde uygulandığına dair bildiğimiz gerçek tekrar gözler önüne seriliyor. İktidarın aileyi koruyan yasalarda ısrarcı olması, kadınların ve LGBTİ+’ların haklarını güvence altına alan İstanbul Sözleşmesi gibi yasal düzenlemelerden vazgeçmesi ve aile yürüyüşü adı altında yapılan nefret eylemleri, kadınların hayatını daha da güvensiz hale getiriyor. Bu düzenlemelere ve eylemlere destek olanlar kendi konforlarını ve kadınlar üzerindeki egemenliklerini sürdürmek istiyor. Fakat araştırmamız, **katılımcıların %90,7’si kadınların maruz bırakıldığı şiddetin en çok aile içinden ve yakınları tarafından uygulandığını** düşündüğünü gösteriyor.

KADINLAR ŞİDDETİ GÖRMEZDEN GELMİYOR!

Araştırmamızdaki “Başka bir kadının şiddete maruz bırakıldığını gördüğünüzde hangisini/hangilerini yaparsınız?” sorusuna verilen cevaplar kadınların şiddete karşı sessiz kalmadıklarını ve birbirleri ile dayanışma içinde olduklarını gösteriyor. Şiddete tanıklık halinde kadınların kendilerinin ve maruz bırakılan kadınların güvenliğini gözettiği ve nasıl müdahale edeceği konusunda çözümsüz olmadıklarını anlıyoruz.

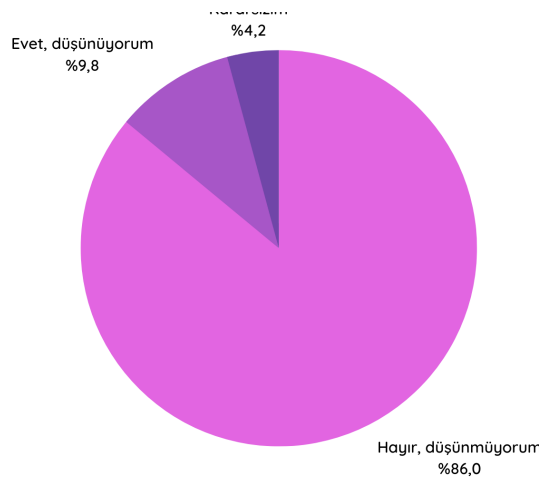
“Başka bir kadının şiddete maruz bırakıldığını gördüğünüzde hangisini/hangilerini yaparsınız?”

ŞİDDETE KARŞI DEVLETİN POLİTİKALAR ÜRETMESİNİ BEKLİYORUZ ANCAK GERÇEĞİN BÖYLE OLMADIĞINI DA BİLİYORUZ. ADLİ MAKAMLAR GÜVENİLİR DEĞİL!

► “Türkiye’de kadına yönelik şiddet ile ilgili politika üretmekle yükümlü olan bakanlık(lar) hangisidir?” sorusuna kadınların **%89,8’i** öncelikli olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın ve İçişleri Bakanlığı’nın yükümlülüğü olduğunu belirtti. Yanı sıra **%7,4’ü** Kadın Bakanlığı’nın kurulması gerektiğini söyledi. **%2,8’i** ise kadına yönelik şiddetle mücadelede tüm bakanlıkların yükümlülüğü olduğunu ifade etti.

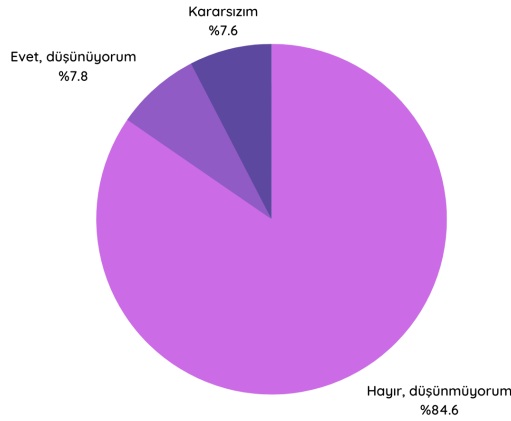
► “Kadın katillerinin mahkemelerde hak ettiği cezayı aldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna araştırmamıza katılan kadınların **%86’sı “kadın katillerinin hak ettiği cezayı aldığını düşünmüyorum”** şeklinde yanıtladı. Katılımcıların **%4,2’si** bu konuda kararsız olduğunu, **%9,8’si** ise mahkemelerde kadın katillerine hak ettiği cezanın verildiğini düşündüğünü söyledi.

“Kadın katillerinin mahkemelerde hak ettiği cezayı
aldığını düşünüyor musunuz?”

Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesinden sonra Yargıtay'ın Hatice Kaçmaz davasında ya da Ağır Ceza Mahkemesi'nin Pınar Gültekin davasında verdiği haksız tahrik indirimi gibi birçok karar araştırmamızda çıkan bu verileri destekliyor. Mahkemeler kadın katillerini, erkek şiddetini adeta cezasızlıkla ödüllendiriyor. Kadınlar için yargının güvenilirliği her geçen gün azalıyor.

► “Kendisine yönelen erkek şiddetine karşı yaşamak için öz savunma hakkını kullanmış, ölmek için öldürmek zorunda kalmış kadınlara verilen “cezaların” adil olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna araştırmamıza katılan kadınların **%84,6**'sı cezaların adil olduğunu düşünmüyorum, %7,6'sı kararsızım, % 7,8 düşünüyorum şeklinde yanıt verdi.

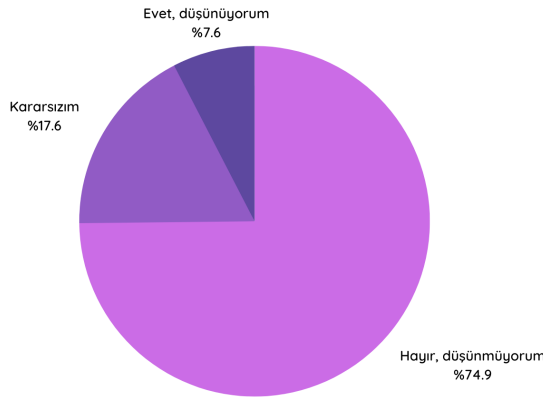

“Özsavunma hakkını kullanmış kadınlara verilen “cezaların”
adil olduğunu düşünüyor musunuz?”

Türkiye’de mahkemeler erkeklere kravat taktığı için iyi hal indirimi verirken, kadınların ölmek için öldürmek zorunda kalması meşru müdafaa sayılmıyor. Öz savunma hakkını kullanan kadınların dava dosyaları başka çarelerinin kalmadığı noktada öldürmek zorunda

kaldıklarını göstermesine ve erkek şiddetinin her gün başka bir kadını aramızdan aldığı gerçeğine rağmen, mahkemeler çoğu zaman meşru müdafaa değerlendirmesi yapmıyor. Öz savunma hakkını kullanmış kadınların davaları ancak feminist hareketin yarattığı kamuoyu sayesinde kadınlar için olumlu bir sonuca dönüşebiliyor.

► “Şiddete maruz bırakıldığınızda karakola gitmeniz halinde gerekli desteği alacağınızı düşünüyor musunuz?” sorusuna anketimize katılanların **%74,9** “karakola gidince gerekli desteği alacağımı düşünmüyorum”, %17,6 “bu konuda kararsızım” ve %7,6’sı “karakollarda gerekli desteği alacağımı düşünüyorum” dedi. Destek alacağını düşünen kadınların çoğu bunun keyfiyete ve uygulayana bağlı olarak değişeceğini düşündüğünü de ekledi.

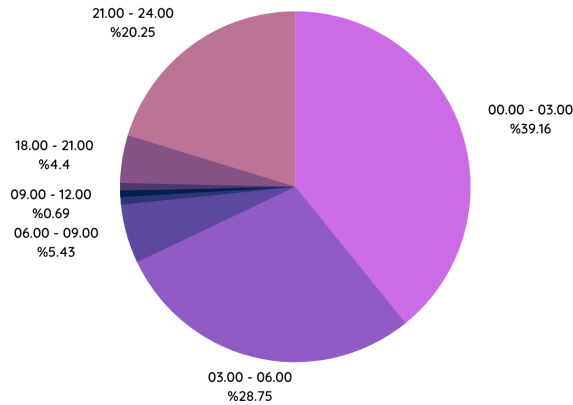
“Şiddete maruz bırakıldığınızda karakola gitmeniz halinde gerekli desteği alacağınızı düşünüyor musunuz?”

Karakollardan geri gönderilen kadınların gittikleri evlerde en yakınındaki erkekler tarafından öldürüldüğünü, İstanbul Sözleşmesi’nin feshine giden süreçte ve sonrasında karakollardaki uygulamaların giderek daha çok keyfiyete bağlı hale geldiğini

biliyoruz. Kadınlar yasal olarak polisin yapması gerekenleri ve polislerin görevlerini bilse de uygulamada sonuç alamayacağını düşünüyor.

BU SİSTEM KADINLARIN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMİYOR!

► “Ev dışındaki alanlarda kendinizi en çok hangi saat aralıklarında tehlikede hissediyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar kadınların %88,16’sı 21.00 ve 06.00 arasında kendilerini dışarıda güvende hissetmediklerini gösteriyor. Kent planlamalarının kadınların güvenliğini gözötmeksizin yapılması, toplu ulaşımın kadınlar için güvenli olmaması, koruyucu-önleyici kapsamlı desteklerin olmaması gibi etkenler kadınların geceleri dışarıda kendisini güvende hissetmesine engel oluyor.

“Ev dışındaki alanlarda kendinizi en çok hangi saat aralıklarında tehlikede hissediyorsunuz?”

Kadınlara “**kendilerini hangi mekanlarda tehlikede hissettiklerini**” sorduğumuzda da daha çok kamusal alanlarda kendilerini tehlike altında hissettiklerini görüyoruz. Verilen yanıtlarda en dikkat çekici şeylerden biri kadınların %40,4’ünün kendisini

karakollarda tehlikede hissetmeleri sonucunun çıkması. Bu sonuç bize şiddet durumunda kadınlar için karakola başvurmanın öncelikli tercihleri olmamasının nedenini de gösteriyor.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%65,4’ü** kendisini **sokaklarda** tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%50,8’i** kendisini **barlarda** tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%41,6’sı** kendisini **toplu taşıma** araçlarında tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%40,4’ü** kendisini **karakollarda** tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%27,6’sı** kendisini **kafelerde** tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%23,8’i** kendisini **işyerlerinde** tehlikede hissettiğini belirtti.

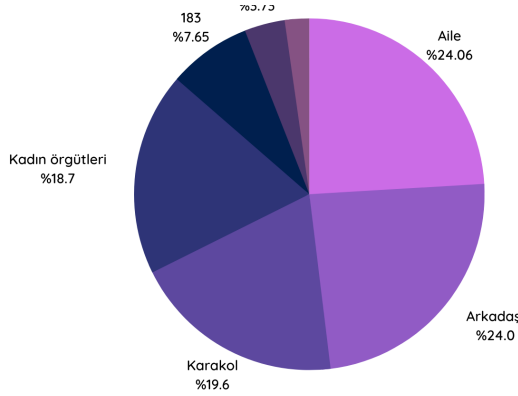
► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%21,4’ü** kendisini **hastanelerde** tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%12,2’si** kendisini **aile evinde** tehlikede hissettiğini belirtti.

► Araştırmamıza katılan 500 kadından **%10,2’si** kendisini **yaşadığı evde** tehlikede hissettiğini belirtti.

► “Kendinizi tehlikede hissettiğinizde/şiddete maruz bırakıldığınızda ilk olarak kimi ararsınız?” sorusunu kadınların %24,06’sı aile, %24’ü arkadaş olarak yanıtladı. %19,6’sı karakol derken, %18,7’si kadın örgütlerini arayacağını belirtti. Karakollar ile kadın örgütlerinin bu kadar yakın çıkması devletin şiddeti önlemeye yönelik politikalarda ne denli geride olduğunu gösteriyor. Kadınların %7,65’i bu soruyu

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Şiddetle Mücadele Hattı (183) olarak yanıtladı. Kadına yönelik şiddeti önlemekte birincil yükümlülüğü olan Bakanlığa bağlı hattın bu kadar az akla geliyor olması kadına yönelik şiddetle mücadelede yetersiz olduğunu bir kez daha gösteriyor. Kadınların %3,73'ü baroları, %2,26'sı savcılığı arayacağını belirtti. Bu da kadınların adli makamlara güvensizliğini ortaya koyuyor.

“Kendinizi tehlikede hissettiğinizde/şiddete maruz bırakıldığınızda olarak kimi ararsınız?”

SONUÇ

Yaptığımız anket sonuçları gösteriyor ki kadınların şiddete maruz kalmasını önlemek ve engellemek devletin elindeki araçlarla mümkün. Kadınlar en çok aile içinde şiddete maruz bırakıldıklarını düşünürken iktidar ve yandaşları hala ailenin kutsallığından, ahlaktan bahsediyor. Nefret yürüyüşleri düzenlenerek toplumdaki ayrımcılık ve kutuplaşma körükleniyor.

Kadınların özelleştirilmiş politikalar istediğini söylemekten asla vazgeçmeyeceğiz!

Anket çalışmasına katılan kadınların da belirttiği gibi biz kadınlar Aile Bakanlığı değil **Kadın Bakanlığı** istiyoruz. Diyanete ayrılan ve nereye harcandığı belli olmayan bütçelerin Kadın Bakanlığı'na verilmesini, kadına yönelik şiddetle mücadele ederken bir grup erkeğin değil kadınların ve kadın örgütlerinin konuşmasını istiyoruz.

Yine anket sonuçlarına göre kadınlar kendilerini kamusal alanlarda ve gecelerde tehlikede hissediyor. Oysa kent planlamalarının kadınların güvenliğini gözeterek yapılması, toplu ulaşımın kadınlar için güvenli hale getirilmesi, koruyucu-önleyici kapsamlı destek mekanizmalarının oluşturulması kamusal alanlarda kadınların daha güvende hissetmesini sağlayacak.

Kamusal alanda da evlerde de kendilerini tehlikede hisseden kadınların tehlike anında karakol, bakanlığa bağlı şiddet ihbar hattı olan 183'ü, savcılıkları aramamasının nedeni yine erkek devlet şiddetinin tezahürü olarak karşımıza çıkıyor. Zaten şiddete maruz bırakılmış olan kadınlar polis tarafından suçlayıcı ithamlara maruz bırakılıyor, destek mekanizmalarına erişim için yönlendirilmiyor. “Kocana dön, ailene dön” diyerek kadınlara şiddet uygulanmaya devam ediliyor ve iktidar bu tabloya rağmen kadına yönelik şiddetle mücadelede yol aldık diyebiliyor.

Kadınlar bu adaletsizliğe, eşitsizliğe; kazandığımız hakların alınmasına ve katledilen kadınlar için isyan etmeye sokaklara çıktığında da erkek-devlet şiddetine maruz bırakılıyor. 25 Kasım'da her türlü hukuksuzluğu kendisine silah edinmiş kolluk kuvvetleri, iktidara sırtını dayamış bir şekilde kadınlara şiddet uyguladı.

İlk olarak Anayasal hakkımız olan ifade özgürlüğümüz, müsaade istemediğimiz gerçeğini kabullenmeyen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından “müsaade etmiyoruz” diyerek engellenmeye çalışıldı. Daha sonra toplanmaya dahi izin verilmeden gösteri ve yürüyüşün dağıtılmasına ilişkin gerekli yasal uyarılar yapılmaksızın gözaltı süreci başlatıldı; basın mensupları alandan uzaklaştırılmaya çalışıldı. Kadınlar ve lubunlar saçlarından çekilerek, nefessiz kalana dek, yüzündeki kanları silmesi dahi engellenerek ters kelepçe yapılarak gözaltına alındı. Avukat olduğunu söylemesine rağmen hedef gösterilerek öldürülmeye teşebbüs edilenden, sigara içerken ablukaya alınana, hukuksuzca günlerdir geri gönderme merkezlerinde tutulduktan sonra sınır dışı kararı verilen yabancı uyruklu kadınlardan bacağı kırılanlara... Dün Mahsa Amini’yi öldüren rejimin aynısı 25 Kasım’da canımıza kastetti.

Mücadelemizi sönmümlendirmek için yaptıkları her eylem bizi birbirimize daha çok kenetliyor. Her eylemde haykırarak söylediğimiz gibi “SUSMUYORUZ, KORKMUYORUZ, İTAAT ETMİYORUZ!”

Hayatımızın her alanına sirayet eden şiddete rağmen hayatta kalmaya çalışan kadınlar olarak haklarımızdan, mücadelemizden, birbirimizden, İstanbul Sözleşmesi’nden vazgeçmiyoruz!

25 KASIM’LARDA VE 8 MART’LARDA HAYATLARIMIZ İÇİN

İRAN’DAKİ KIZKARDEŞLERİMİZLE SESİMİZİ BİRLEŞTİRMEK İÇİN

BİR KİŞİ DAHA EKSİLMEK İÇİN

GECELERDEN, MEYDANLARDAN, SOKAKLARDAN VAZGEÇMİYORUZ!

SEN YOKSAN BİR EKSİĞİZ!

